

Eğitime İlişkin Önemli Veriler 2012

Son on yılda Avrupa eğitim sistemlerindeki gelişmeler

Eğitime İlişkin Önemli Veriler 2012, son on yılda Avrupa eğitim sistemlerindeki temel gelişmeleri takip eden en önemli Eurydice yayınıdır. Rapor, okul-öncesinden yükseköğretime kadar 37 Avrupa eğitim sisteminin organizasyonu, yönetim ve işleyişini açıklamak için nitel bilgilerle istatistik verileri birleştirir.

Yayın, eğitim ve öğretimde Avrupa işbirliğinin (AB 2020) öncelikli alanlarını ve önümüzdeki on yıl içinde, akıllı, sürdürülebilir ve kapsamlı bir büyüme için daha geniş bir Avrupa stratejisini (AB 2020) kapsar. Daha belirgin bir şekilde, rapora dahil olan 95 gösterge şu konuları ele almaktadır: *Demografik Bağlam, Eğitim Yapıları, Katılım, Kaynaklar, Öğretmenler ve İdari personel, Eğitim Süreçleri ve Yeterlik Düzeyleri ve İstihdama Geçiş*.

Önceki baskıyla karşılaştırıldığında, *Eğitime İlişkin Önemli Veriler 2012*, eğitim sistemlerinin yönlerini etkileyen belirli gelişmeleri tespit etmeyi ve mevcut durumu geçmişle bağdaştırarak analiz yapmayı kolaylaştırarak, daha uzun zaman serilerinin eklenmesiyle geliştirilmiştir.

Eğitime İlişkin Önemli Veriler 2012, Eurostat ile ortak bir yayındır ve Eurydice Ağı'nın Ulusal Birimleri, Eurostat ve PISA 2009 uluslararası anket yoluyla toplanan verilere dayanmaktadır. Bu broşür, raporun ana bulgularının bir kısmına bir bakış açısı sağlamaktadır.

Eurydice nedir?

Eurydice Ağı, Avrupa eğitim sistemleri ve politikaları hakkında bilgi ve analiz temin eder. 2011 itibarıyla, AB'nin Yaşamboyu Öğrenme programında yer alan 33 ülkenin (AB Üye Devletler, EFTA ülkeleri ve Türkiye) tümünde bulunan 37 ulusal birimden oluşmakta ve ağın yayınlarının ve veritabanlarının taslağını çizen, Brüksel'de bulunan AB Eğitim, Görsel-İşitsel ve Kültür İdari Ajansı tarafından koordine edilip yönetilmektedir.

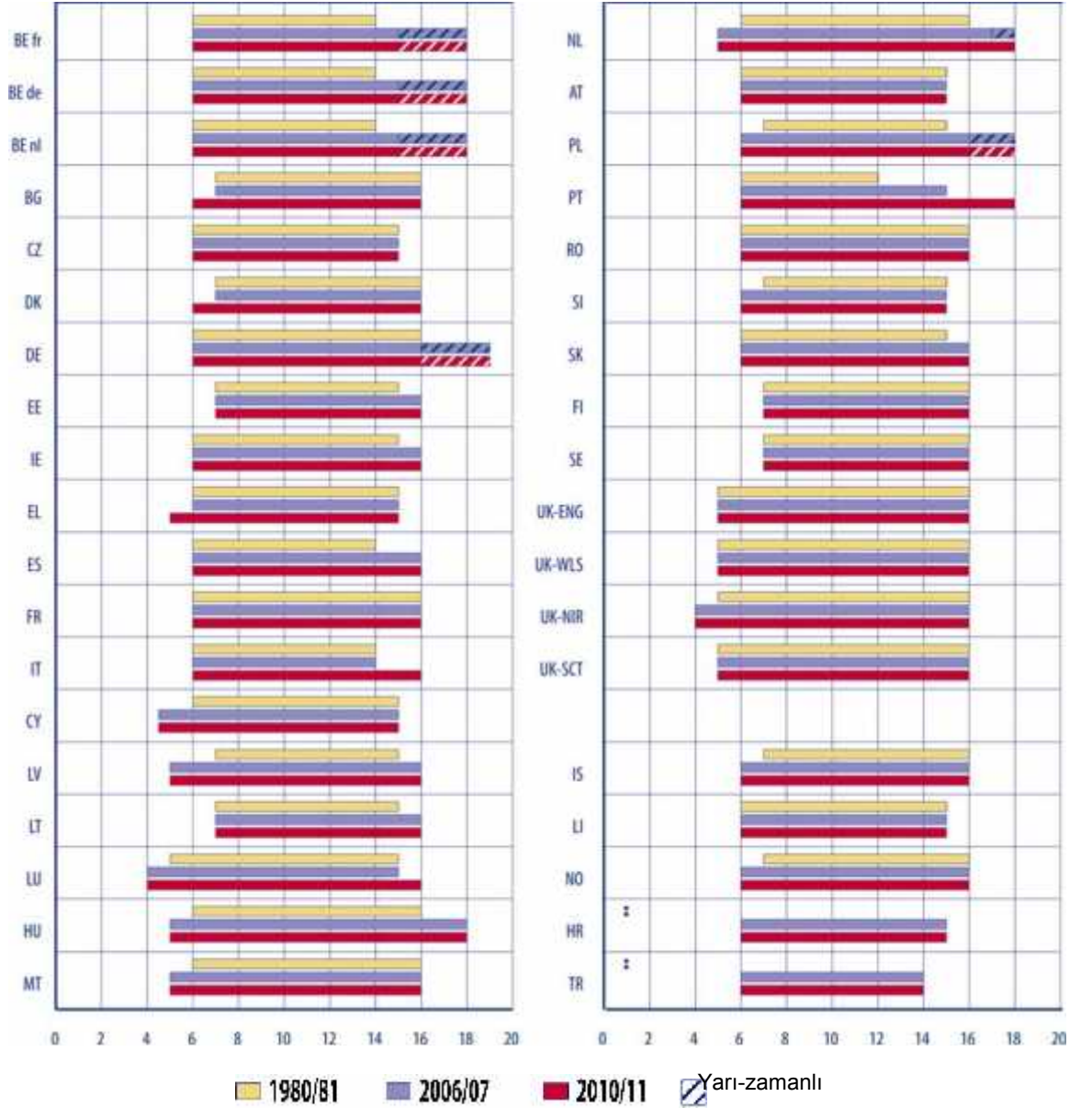

EĞİTİME DAHA UZUN KATILIM

Okulu-erken bırakmayı azaltmayla uyum içerisinde ve birkaç durumda tüm öğrencilerin temel eğitim diploması almalarını temin etmek için, daha uzun zorunlu eğitime yönelik açık bir eğilimin olduğu gerçektir. On ülkede, zorunlu eğitim bir yıl (ya da Letonya durumunda iki yıl bile) öne çekilmiştir. Ölçeğin diğer tarafında, onüç ülke tam-zamanlı zorunlu eğitimin süresini bir ya da iki yıl ve son reformlardan sonra Portekiz'de üç yıl uzatılmıştır. Aslında, 17 yaşındaki Avrupalılar'ın neredeyse %90'ı 2009'da hala eğitimdeydi.

Daha uzun zorunlu eğitime ek olarak, çocukların örgün eğitime giderek daha erken yaşta başlama eğilimleri bulunmaktadır. 2000-2009 dönemi içerisinde, okul-öncesi ve ilköğretimdeki 3-5 yaşındaki çocukların ortalama katılım oranı, 2009'da %77 ve %94'e ulaşarak, yüzde 6.3 ve 15.3 artmıştır. Okul-öncesi eğitimdeki 3 yaşındakilerin katılımı 2009'da Belçika, Danimarka, İspanya, Fransa ve İzlanda'da neredeyse tamdı.

Avrupa'da zorunlu eğitim süresi 1980/81-2010/11

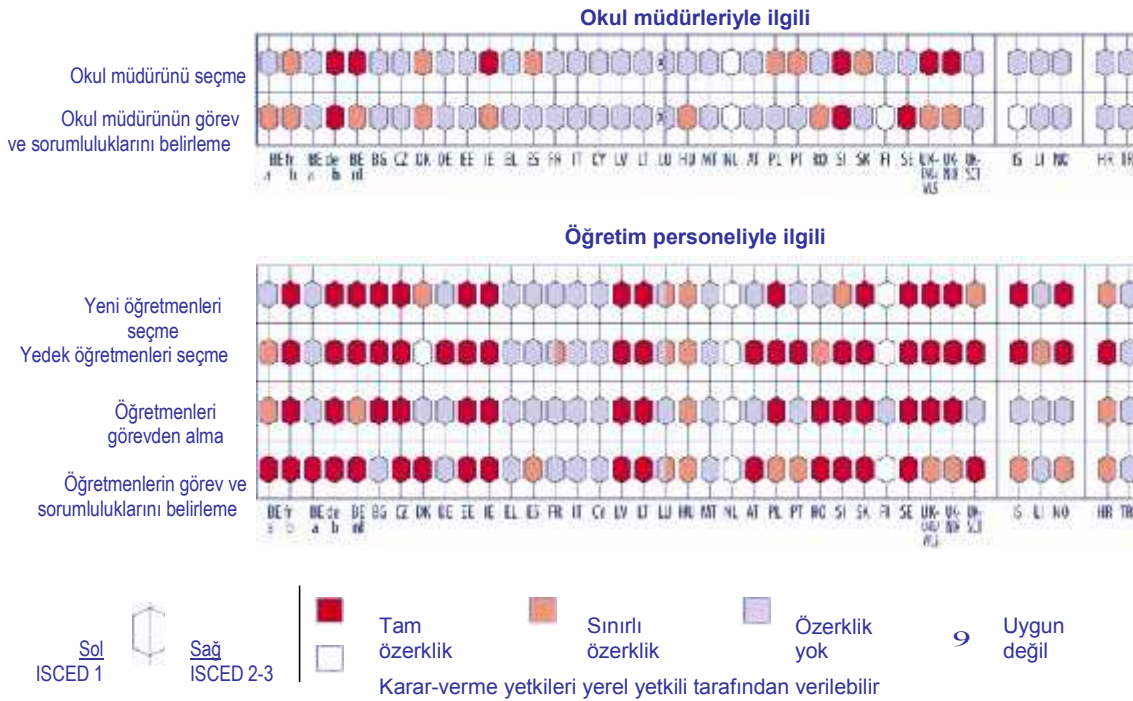
Kaynak: Eurydice.

OKULLAR VE YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI İÇİN ARTTIRILMIŞ ÖZERKLİK

Özerkliğin okullara bazı alanlarda diğerlerinden daha fazla verilmesine rağmen, okul özerkliği, son on yılda artmıştır. Örneğin, öğretim personelinin yönetimine ilişkin kararlar genellikle okul düzeyinde alınırken okul müdürünün göreve getirilmesiyle ilgili kararlar sıklıkla bir yükseköğretim yetkilisinin kontrolü altındadır. Ayrıca, ortak zorunlu çekirdek müfredat, tüm ülkelerde merkezi düzeyde tanımlanmaktadır.

Yine de, öğretim yöntemlerini ve ders kitaplarını seçme, öğrenim faaliyetleri için öğrencilerin gruplandırılması ve dahili değerlendirmenin ayarlanması gibi günlük faaliyetlerde, okulların daha çok özgürlüğü bulunmaktadır. Okullarda, öğretmenler, öğrenci gruplandırılmasıyla karşılaştırıldığında, öğretim yöntemleri, dahili değerlendirme kriterlerini belirleme ve ders kitaplarının seçimiyle ilgili durumlarda daha fazla özerklik ister.

İlköğretim ve genel (ortaöğretim ve lise) ortaöğretimde insan kaynaklarının yönetiminde okul özerkliği düzeyleri (ISCED 1-3), 2010/11

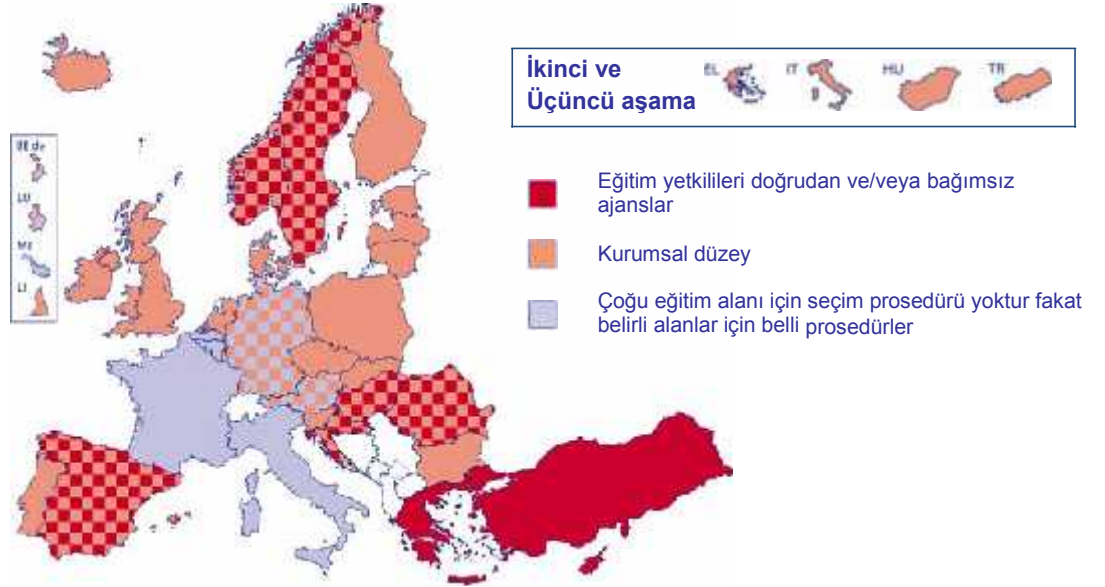

Kaynak: Eurydice.

Arttırılmış kurumsal özerklik, yükseköğretimde akademik personelin yönetiminde de görülebilir. Örneğin, kurumlar artık akademik personelin değerlendirilmesinden ve yükseltilmesinden tamamen sorumludur.

Merkezi veya bölgesel yetkililer, yükseköğretimdeki öğrenci sayısının belirlenmesinde yükseköğretim kurumlarıyla yetkilerini paylaşır ve birçok ülkede kurumlar kendi öğrenci seçme prosedürlerini düzenler.

Yükseköğretimin birinci, ikinci ve üçüncü aşamaları için seçim prosedürlerine dahil olan yetki düzeyleri, 2010/11

Kaynak: Eurydice.

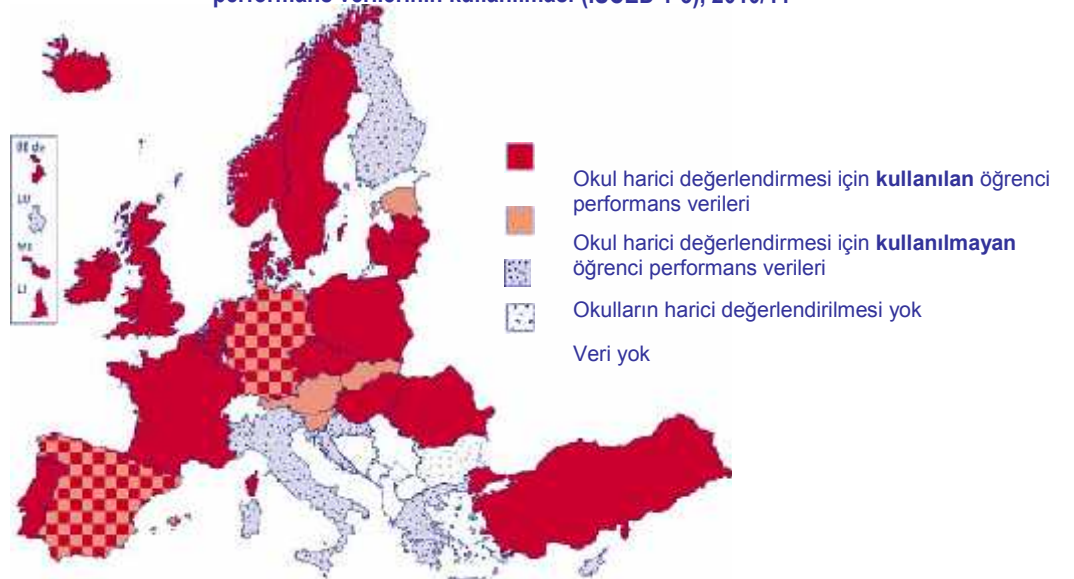
KALİTE GÜVENCESİ OKUL EĞİTİMİNDE DAHA ÖNEMLİ OLMAKTADIR

Eğitim kalitesi, Avrupa'da en öncelikli konudur ve okul, öğretmen veya eğitim sisteminde gittikçe daha fazla değerlendirilmektedir. Çok fazla ülkede, okullar, genellikle bir müfettiş tarafından, harici olarak, okul personeli ve bazen de okul topluluğunun diğer üyeleri tarafından, dahili olarak değerlendirilir. Çoğu ülkede, harici okul değerlendirmesi, öğrencilerin ulusal sınavlardaki sonuçları veya öğretmen değerlendirmesi veya okullarda öğrenci ilerlemesine ilişkin veriler gibi öğrenci performans verilerine odaklanır.

Çok az ülkede, bireysel öğretmen değerlendirmeleri yeni yeni tanıtılmakta ya da uygulanmaktadır (Belçika [Flaman Topluluğu], Portekiz, Slovenya ve Lihtenştayn).

Çoğu ülke, kendi eğitim sistemlerinin performansını izlemek için okul değerlendirme bulgularıyla beraber öğrencilerin harici sınavlardaki sonuçlarını kullanır. Aslında, Avrupa ülkelerinin yarısından çoğu, aynı amaçla öğrencilere ulusal sınavlar uygular.

İlköğretim ve genel (ortaöğretim ve lise) ortaöğretim okullarının harici olarak değerlendirilmelerinde öğrenci performans verilerinin kullanılması (ISCED 1-3), 2010/11

Kaynak: Eurydice.

ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ ÖĞRETMENLERE YÖNELİK ARTAN DESTEĞE RAĞMEN ÇEKİCİLİĞİNİ KAYBEDİYOR GİBİ GÖRÜNÜYOR

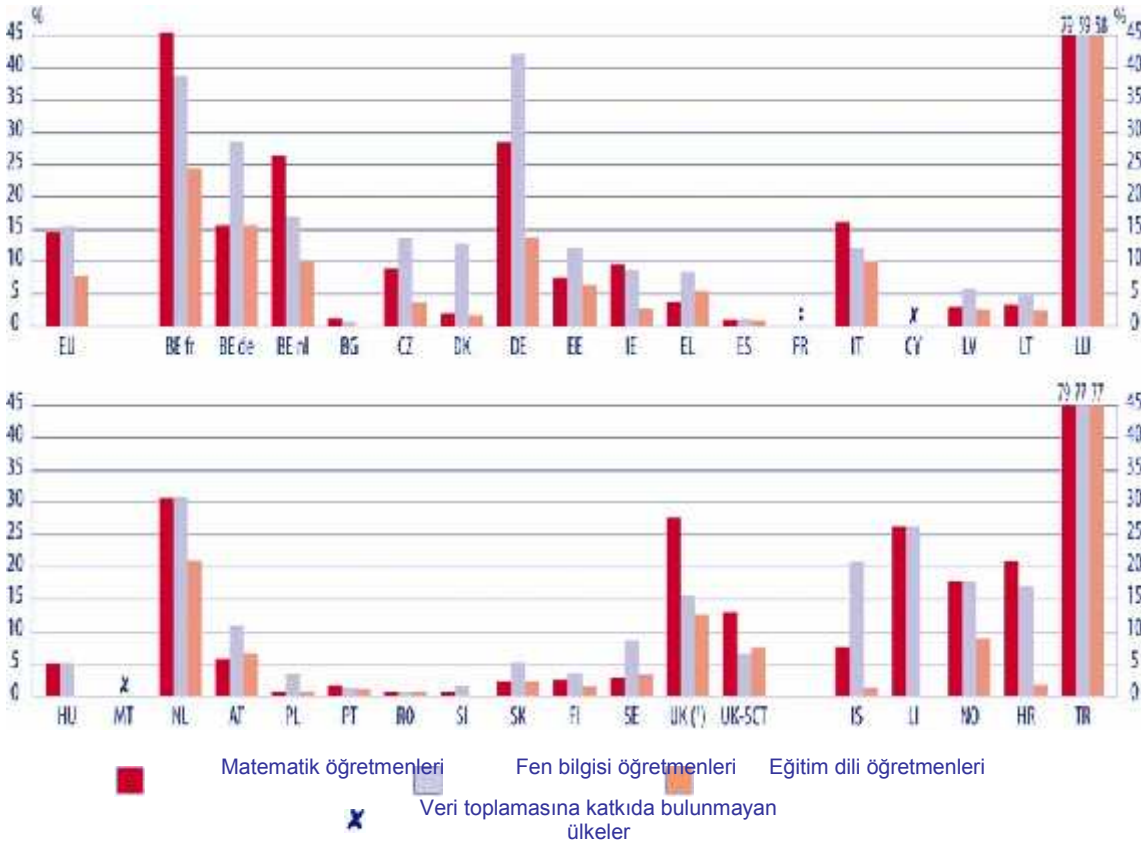
Yeni öğretmenlere ilişkin destek tedbirleri, son yıllarda giderek daha yaygın olmaya başlamıştır. 2002/03'te, sadece 14 ülke resmi, merkezi olarak düzenlenen yardım sunmuşken, 2010/11'de, 21 ülke yeni öğretmenlere ilişkin destek tedbirleri hakkında merkezi yönerge olduğunu bildirmişti (örneğin, akıl hocalığı, değerlendirme rehberliği ve sınıf gözlemi). Ayrıca, devam eden mesleki gelişim (CPD) önem kazanmıştır. 2002/03'te, Avrupa ülkelerinin yaklaşık yarısında, öğretmenlerin CPD faaliyetlerine katılmaları tercihe bağlıyken, artık 26 ülke veya bölgede, mesleki bir görevdir.

Öğretmen maaşları, Avrupa'da son on yılda – bazı durumlarda %40'tan daha fazla – artmıştır. Yine de, artışlar yaşam maliyetindeki hızlı artış yüzünden öğretmenlerin satınalma güçlerini sürdürmeleri için her zaman yeterli değildi.

Bunların yanısıra, öğretmenlerin toplam çalışma saatleri değişmezken, aktif öğretim saatlerinin ortalama sayısı son yıllarda artmıştır.

Bu eğilimler, eğitim ve öğretim alanındaki mezunların oranında önemli bir düşüşle rastlaşmaktadır. Bu türde azalmalar, yakın gelecekte olası öğretmen kıtlığına yol açacaktır, özellikle pek çok Avrupa ülkesinde, mevcut öğretmenlerin çoğu emekliliklerine bu kadar yakinken. Ayrıca, 2001/02'den bu yana, emeklilik yaşının tüm Avrupa ülkelerinin üçte birinde artmış olmasına rağmen, çoğu öğretmen haklarını kazanır kazanmaz emekli olur. Aslında, bazı Avrupa ülkelerinde, çekirdek derslerdeki anlamlı öğretmen kıtlığı halihazırda 2009'da kaydedilmişti.

Öğretimin çekirdek derslerde nitelikli öğretmen eksikliğinden etkilendiği okullara giden 15 yaşındaki öğrencilerin yüzdeleri, 2009

Kaynak: OECD, PISA 2009.

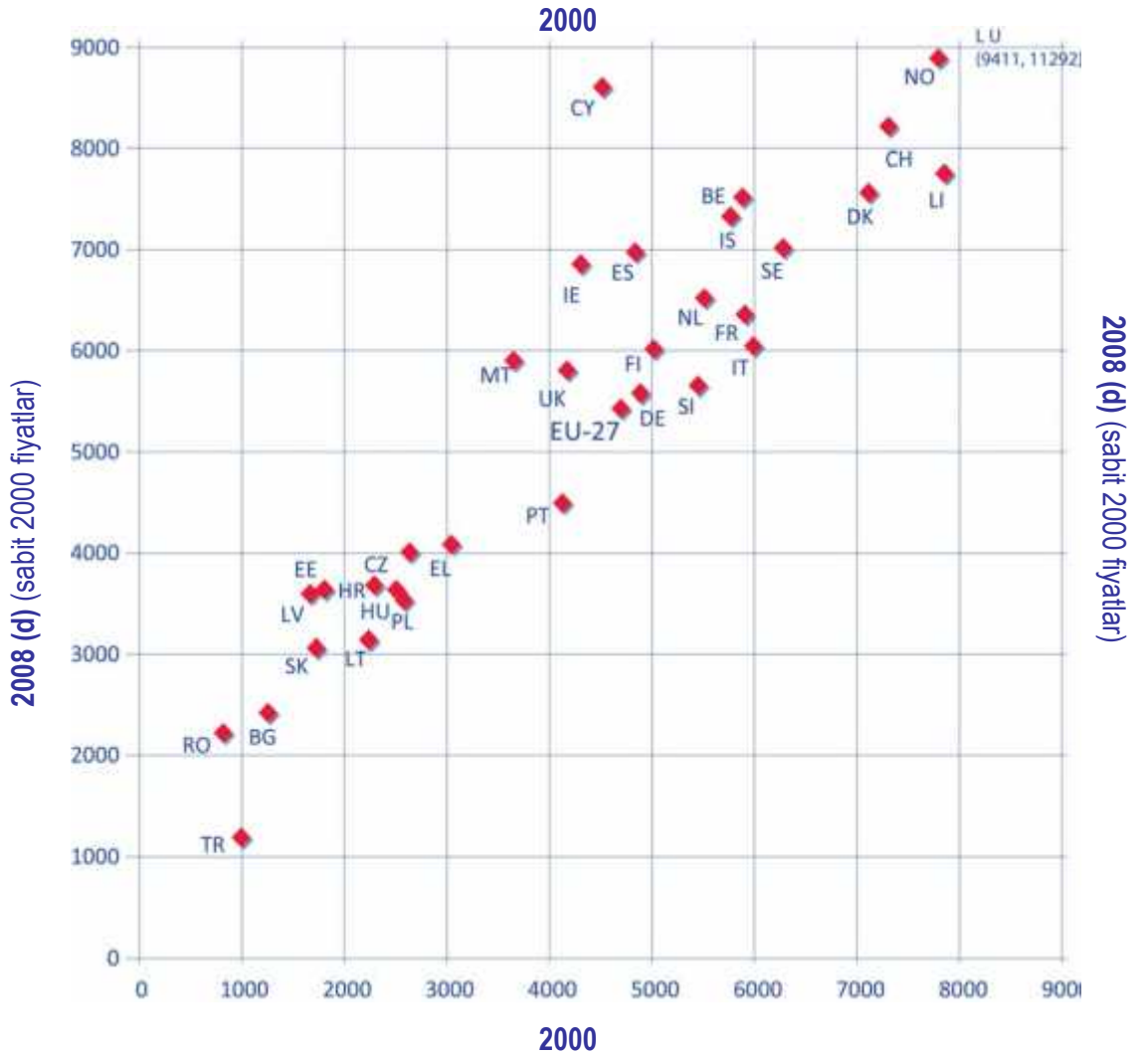
EĞİTİMİN FİNANSE EDİLMESİ – KRİZ ZAMANINDA ÖNEMLİ BİR ZORLUK

Çoğu ülkede, eğitime yatırım, son on yılda 2008'e kadar, ekonomik çöküşten tam önce, büyük ölçüde değişmeden kalmıştır. Krize tepki olarak, bazı hükümetler, son on yılda, sistemin devam eden işleyişini garanti altına almak ve uygulanan reformları korumak için mevcut finansman düzenlemelerini sağlama almak amacıyla önemli adımlar atmıştır. Zorunlu-olmayan okul-öncesi eğitim, giderek artan şekilde ücretsiz olarak sağlanmaktadır. Bu durum, tüm çocukların, özellikle düşük gelirli ailelerin çocukları için, okul-öncesi eğitime girişi açıkça kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, ülkeler, zorunlu-olmayan okul-öncesi eğitime ödenen ücretleri ailelerin gelirine ve diğer kriterlere göre genellikle ayarlamaktadır. Tüm bu tedbirler, bu düzeydeki artan katılımı açıklayabilir.

Eğitime harcanan toplam kamu harcaması, 2001 ve 2008 yılları arasında AB-27 düzeyinde sabit kalmışken, olumlu bir eğilim olarak, öğrenci başına toplam yıllık yatırım artmıştır.

Son on yılda, gittikçe artan sayıda ülke, yükseköğretim öğrencileri tarafından ödenen farklı ücret türleri tanıtmıştır. Aynı zamanda, belirli öğrencilere ilişkin hedeflenen mali desteğin sağlanması, idari ve/veya okul ücretlerini almak için evrensel taslakların etkisini hafifletmiştir. Yükseköğretim düzeyindeki öğrencilere ilişkin burslar ve krediler, eğitime ayrılan kamu harcamasının önemli bir kısmını oluşturmaktadır ve %16.7'den daha fazlasına karşılık gelmektedir.

Öğrenci başına, PPS AVRO (bin) olarak, kamu eğitim kurumlarına (ISCED 0-6) yönelik yıllık harcama eğilimleri, 2000 ve 2008 (sabit fiyatlar)

Kaynak: Eurostat, UOE ve ulusal hesap istatistikleri (veriler, Haziran 2011'den alınmıştır).

YÜKSEKÖĞRETİM MEZUNLARI DAHA DÜŞÜK YETERLİĞE SAHİP KİŞİLERDEN İKİ KAT DAHA HIZLI BİR ŞEKİLDE İŞ BULUR

Avrupa'da 20-24 yaşındaki gençlerin %79'u, 2010'da liseyi başarılı bir şekilde bitirmiştir, bu da 2000 yılından bu yana Avrupa genelinde yukarı doğru artan eğilimi doğrulamaktadır. Yükseköğretim yeterliğine sahip kişilerin AB ortalama yüzdesi, çeşitli akademik disiplinlere katılımda öğrenci dengesizliği hala olmasına rağmen, 2000'den bu yana tüm yaş gruplarında artmıştır.

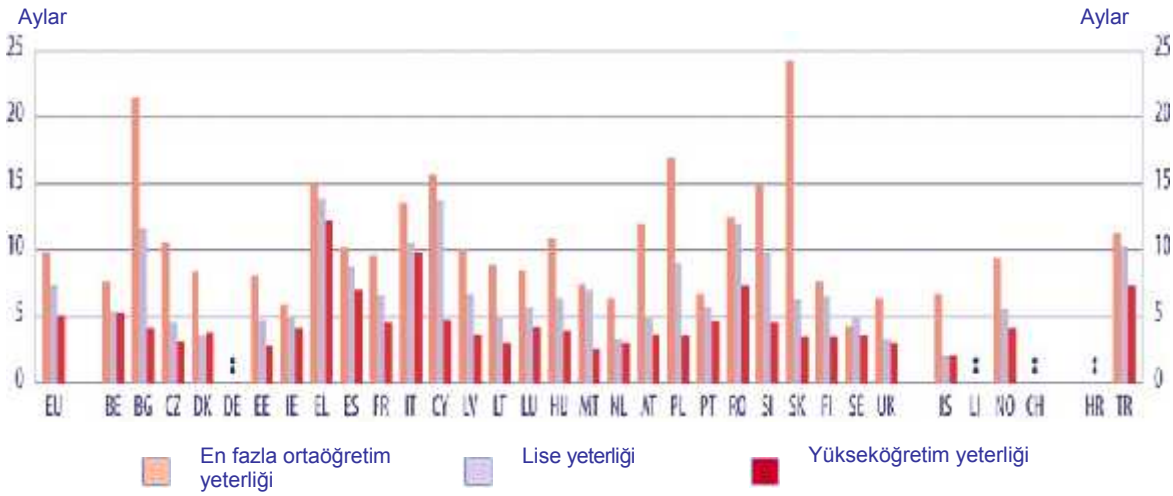
Fen bilgisi, matematik ve bilgisayarın yanısıra eğitim alanında, örneğin, mezunların oranı düşmüştür.

Yükseköğretim mezunları, daha düşük yeterliğe sahip kişilerden iki kat daha hızlı bir şekilde iş piyasasına dahil olur. Ortalama olarak, yükseköğretim mezunlarının iş piyasasına girmeleri 5 ay sürerken, daha düşük yeterliğe sahip kişilerin

girmesi 9.8 ay sürer. AB düzeyinde, ilk önemli işi bulmanın ortalama süresi, tüm eğitim düzeylerinde, 2009'da 6.5 aya yakındır.

Yükseköğretim yeterliğine sahip kişilerin sayısındaki genel artışa rağmen, gittikçe büyüyen bir yüzde, bu kişilerin buldukları işlerde daha fazla kalifiye olduklarını göstermektedir. Aslında, beş yükseköğretim mezununun biri, çalıştığı işte daha nitelikliydi ve bu oran 2000'den bu yana artmıştır. Ayrıca, 2000'den bu yana, cinsiyet uçurumunun azalmasına rağmen, kız mezunlar, hemen hemen tüm akademik alanlarda erkeklerden fazla olsa da, iş bulma olanakları ortalama olarak erkeklerden daha azdı.

Eğitim kazanım düzeyiyle eğitimden işe geçişin ortalama uzunluğu, 2009

Kaynak: Eurostat, İşgücü anketi – belirli bir amaç için düzenlenmiş – modül (veriler Temmuz 2011'den alınmıştır)

*

* *

Tam çalışma

Avrupa'da Eğitime İlişkin Önemli Veriler
2012

Eurydice internet sitesinde İngilizce, Fransızca ve Almanca olarak
bulunabilir:

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/key_data_en.php

Raporun baskılı kopyaları

şu adresten istek üzerine

temin edilebilir:

eacea-eurydice@ec.europa.eu

İletişim

Stanislav Ranguelov, Co-ordinating Author: stanislav.ranguelov@ec.europa.eu

Wim Vansteenkiste, Communication and Publications Sector: wim.vansteenkiste@ec.europa.eu